

เทศน์เช้า วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์ สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาคิดคิดว่าจะปล่อยตามเรื่องเลยละ แต่มันปล่อยไม่ได้หรอก วุฒิภาวะมันไม่เหมือนกัน ใจ วุฒิภาวะไม่เหมือนกัน ไม่มีจุดยืน ไม่มีจุดยืนมันบริหารไม่ได้ บริหารแล้วมันก็ผิดใจ

เวลาอยู่กับครูบาอาจารย์ท่านพูดเลยนะ เวลาไม่ใช่ปัญญา ท่านบอกเลยว่าเอาหัวเดินต่างเท้า เวลาเดินไปต้องเอาหัวเดินต่างเท้าเลย คือว่าไม่ใช่ปัญญาหัวคิดกัน มันทำงานไปตามแต่หน้าที่มันไม่ใช่หัวคิดนะ แต่ถ้าใช้หัวคิดบีบมันก็จะเห็น ทุกคนนะเวลาเราไปเที่ยว พระที่รู้จักกันนะ เขาจะให้สอนลูกๆ เขาว่าให้มีเข่าปัญญา นี่เวลาโลกคิดเขาคิดอย่างนั้นนะ

แต่เวลาถ้าเราคิดไปโดยธรรมชาติมันเป็นไปได้ยาก มันเป็นไปได้ยากเพราะอะไร เพราะมันเป็นเรื่องของกรรมสะสมมา การทำมา เขาวุฒิภาวะของคนนะทำมา คุณิพระอรหันต์แต่ละชนิดยังไม่เหมือนกันเลย เป็นพระอรหันต์เหมือนกันปัญญาก็ไม่เหมือนกัน แต่ปัญญามากิเลสได้

แต่ปัญญานี้ ปฏิภาณไหวพริบ มันมีปฏิสัมพันธ์ แตกฉานในธรรม แตกฉานในธรรมนี้แสดงธรรมได้ชัดเจนมากเลย บรรลุธรรมเหมือนกันแต่ไม่แตกฉานในธรรม เห็นไหม เอตทัคคะยังมีไม่เหมือนกันเลย สิ่งเหมือนกันแต่เราเข้าใจกันเองว่าควรจะเป็นอย่างนั้น ควรจะเป็นอย่างนั้น แล้วจะฝึกฝนให้เป็นอย่างนั้น

สิ่งแวดล้อมมีส่วนช่วยได้มากเลย แต่เรื่องของแกนหลักเลยคือหัวใจของเขา หัวใจของเขาเขาสร้างสมอย่างไรมา มันจะเป็นจะเป็นแกนอย่างนั้นนะ แต่มันก็อาศัยกัน เห็นไหม กรรมเก่า กรรมใหม่ ถ้าใช้แต่กรรมเก่าทั้งหมด กรรมนะบันดาลให้ชีวิตเราเป็นอย่างนั้นไปเลย ถ้ากรรมบันดาลชีวิตให้เราเป็นอย่างนั้นไปเลย เราไม่ต้องทำอะไรหรอก

เราอนเฉยๆ กรรมมันจะบันดาลไปเลยนะ มันเป็นไปได้หรือก กรรมเก่ามันก็มีมา กรรมเก่ามันมีมาเป็นจิตเป็นนิสัย เป็นข้อมูลของใจอันนั้น

กรรมใหม่คือสิ่งแวดล้อม คือสิ่งที่ปัจจุบันนี้ อันนี้กรรมใหม่ กรรมใหม่อันนี้ มันจะทำให้เราพัฒนาไป ไม่อย่างนั้นถ้าคนเกิดมากรรมตายตัวนะ เกิดเป็นพระอรหันต์ ไม่ได้หรือก เกิดมากรรมมาแล้วมันจะล้างกรรมได้ยังไง เพราะล้างหมดนะ พระอรหันต์นี่ล้างหมดเลย ล้างพวกนี้หมดเลย ถ้ามีเศษเหลืออยู่ก็แบบพระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะเวลามีเศษเหลืออยู่ เห็นไหม คุณติ เป็นพระอรหันต์เลยนะให้เขาทุบตาย นี่เหาะหนีตั้ง ๓ หนนะ นี่ฤทธิ์มันมีมากเพราะสิ้นกิเลสแล้วเหาะได้ แต่มันเป็นเพราะเหตุใด เอ๊ะ! เหาะหนีถึง ๓ หน มากำหนดจิตดูย้อนอดีตไป อ้อ! เป็นกรรมเก่า กรรมเก่ามันตามมาถึงร่างกายได้

อุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่ยังมีเศษส่วนอยู่ เศษส่วนคือร่างกายกับความคิด ความคิดนะ เพราะความคิดเป็นขั้น ๕ ความคิดกับร่างกายนี้มันเป็นเศษ ถ้าความคิดของพระอรหันต์เป็นความคิดที่สะอาด ความคิดของเราเป็นขั้นฆมาร เป็นความคิดโดยฆมาร เพราะอะไร เพราะอวิชชามันครอบคลุมตัวพลังงานคือตัวจิต ตัวจิตคือตัวพลังงานไม่ใช่ความคิด ความคิดไม่ใช่ตัวจิต ขั้น ๕ ไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่ขั้น ๕

อันนี้พอจิตมันสะอาดไปแล้ว ความคิดมันก็มีอยู่คือว่าเป็นเศษส่วน เป็นภาระที่รับผิดชอบที่บริหารกันไป พระอรหันต์ที่มีชีวิตถึงเทศน์ว่าการออกจากใจที่เป็นธรรม แต่พระอรหันต์ที่ตายไปแล้วนี้ เห็นไหม ละทิ้งขั้น ๕ ละทิ้งร่างกายไป จิตนี้บริสุทธิ์ บริสุทธิ์ตั้งแต่บรรลุธรรมแล้ว เห็นไหม นี่พอละทิ้งไป ถ้าพระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ เรามีโอกาส มีวาสนาตรงนี้ เพราะอะไร เพราะธรรมะที่แท้จริงแล้วสื่อความหมายกับเรา

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์ที่นิพพานไปแล้ว **อุปาทิเสสนิพพาน**กับ**อนุปาทิเสสนิพพาน** นิพพานคือว่าดับ ดับธาตุ ๔ และขั้น ๕ ทิ้งหมดเลย คุณติเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ในทานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีคุณอยู่ ๒ หน คราวหนึ่งเราฉันอาหารของนางสุชาดาแล้วเราถึงซึ่งกิเลส นิพพาน กิเลสนิพพาน เห็นไหม กิเลสในใจดับหมดเลย อีกคราวหนึ่งเราฉันอาหารของนายจุนทะแล้วถึงขั้นนิพพาน ขั้น เห็นไหม ขั้นนิพพานได้ไหม ขั้นนิพพานไม่ได้

หรือกั้นชั้นเป็นความคิด ความคิดนิพพานไม่ได้ ตัวใจต่างหากเป็นตัวนิพพาน แต่อาศัยความคิดคือปัญญา ปัญญาเวลาก้าวเดิน ลัพเพ รัมมา อนัตตา สภาวะธรรมเป็นอนัตตา พระพุทธเจ้าสอนสภาวะธรรม สอนเหตุ แต่เวลาผลมันเกิดไปแล้ว ตัวจิตที่มันพ้นออกไปจากเหตุที่นั่นอันนั้นคือตัวนิพพาน ตัวนิพพานอันนั้นมันจบสิ้นไป อันนี้มันถึงยังอยู่ในร่างกายอยู่ คือว่าพระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตกับพระอรหันต์ที่ไม่มีชีวิต เห็นใหม่ นี่กรรม ถึงว่าเป็นปฏิภาณไหวพริบ ปฏิภาณไหวพริบการสร้างสมมานี้กรรมเก่า กรรมใหม่ มันมีมาทั้ง ๒ ส่วน

ส่วนหนึ่ง คุณส่วนของเรา ส่วนของเราคือร่างกายและจิตใจ ร่างกายเป็นส่วนของธาตุในปัจจุบัน แต่หัวใจนี้มันมีกรรมเก่า กรรมใหม่ มันสะสมมาแล้วมันมาปฏิสนธิในครรภ์ของมารดา แล้วเกิดมานี้ กรรมเก่ามีคือจรตนิสัยของเขา คือสิ่งที่เขาสร้างสมของเขา มา กรรมใหม่คือกรรมปัจจุบันนี้ กรรมใหม่คือกรรมที่เราอยู่ในโลกชีวิตนี้ โลกความเป็นจริง นี่กรรมใหม่

แล้วกรรมใหม่มันก็มีสิ่งที่นอนเนื่องมา กรรมเก่ามันมีส่วนสัมพันธ์กันมา พอถึงที่สุด คุณสิ เวลาพระโมคคัลลานะ เห็นใหม่ เป็นพระอรหันต์ทำไมต้องให้เขาทุบตายล่ะ เพราะทำกับแม่ไว้ ทำกับแม่ไว้แล้วมันส่งผลมา ส่งผลมา ขนาดเป็นพระอรหันต์แล้วนะ เศษของกรรมมันยังทำได้ขนาดนั้นนะ ถ้าเศษของกรรมนะ สภาวะแบบนั้น เห็นใหม่ เพราะสร้างสมมาถึงว่าเป็นปฏิภาณไหวพริบ เป็นเขาวัวปัญญา

พระอรหันต์แต่ละประเภทต่างๆ กันไป แม้แต่สิ้นกิเลสแล้วยังมีพระอรหันต์ต่างๆ กันไป แต่นี่เราเข้าใจสภาวะแบบนี้แล้ว เราถึงบอกว่า นี่เห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้น่าฟังมากนะ “สิ่งใดทำแล้วเสียใจภายหลัง ถึงนั้นไม่ดีเลย” แต่ขณะที่เราทำอยู่นี้ เราไม่มีสติสัมปชัญญะยับยั้งตรงนี้ไง

ถ้ามีสติสัมปชัญญะยับยั้งตรงนี้ เห็นใหม่คุณสิ เวลาเราบอกเมตตาดตน เมตตาดตน เห็นใหม่ เมตตาดด้วยการดำรงชีวิต ให้สุขภาพแข็งแรง เมตตาดหัวใจใจ เมตตาดหัวใจ กิเลส มันเหยียบย่ำหัวใจเรานี่ เมตตาดร่างกาย เราหาอาหารมาปรนเปรอมัน หนาวเราก็หาผ้าห่ม เวลามันเจ็บไข้ได้ป่วยเราก็รักษามัน เพราะเรื่อลำนีเราจะมีพามันเข้าถึงฝั่งให้ได้ เรื่อลำนีคือ

ร่างกายนี้จะพาหัวใจเข้าฝั่ง หัวใจนี้มันเป็นของเรา เรือลำนี้เราต้องทิ้งมันไว้กับโลกนี้ เรือ
ลำนี้มันต้องพาเราเข้าฝั่ง แต่หัวใจจะพาเรือลำนี้เข้าฝั่งได้ไหม

ถ้าหัวใจจะพาเรือนี้เข้าฝั่ง เห็นไหม ต้องมีธรรมะ ธรรมะศาสนธรรมคำสั่งสอน
ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะมันอยู่ที่ไหน ธรรมะอยู่ที่คู่พระไตรปิฎก
หรือ นั่นไม่ใช่ นั่นเป็นชื่อ นั่นเป็นสิ่งที่ เป็นข้อมูลที่ทำให้เราไปศึกษา ธรรมะจริงๆ คือ
ความรู้สึก ในหัวใจความรู้สึกสุขทุกข์เป็นธรรมะ การเกิดการตายนี้เป็นธรรมะ ธรรมะ
ที่นี้ แล้วเราศึกษาปฏิบัติของเราขึ้นมา เห็นไหม ถ้าเรามีอันนี้ขึ้นมา

สิ่งที่เป็นกรรมปัจจุบันสำคัญมาก เพราะกรรมปัจจุบันนี้มันล้างให้อวิชชาสิ้นไป
จากใจได้ ถ้ากรรมนี้ล้างกันไม่ได้ กรรมนี้แก้ไขกันไม่ได้นะ จะไม่มีพระอรหันต์ในโลกนี้
พระอรหันต์ในโลกนี้มาจากไหน เพราะอะไร เพราะมันตายตัวใจ กรรมมัน
ตายตัวมาแล้ว เกิดมาแล้วโดยอวิชชามันต้องอยู่กับอวิชชาตลอดไปสิ แล้วทำไมอวิชชา
มันพลิกฟ้าคว่ำดิน พลิกออกจากใจไปได้ละ พลิกออกจากใจไปได้ แล้วพลิกออกด้วย
วิธีการใด

พลิกด้วยมรรคญาณ มรรคญาณเกิดขึ้นมาอย่างไร มรรคเกิดจากสัมมาอาชีวะนั่น
มันเป็นเรื่องมรรคของคฤหัสถ์เขา มรรคของเรา เห็นไหม สัมมาอาชีวะเลี้ยงชีพชอบ เลี้ยง
หัวใจชอบ ความคิดชอบ ปัญญาชอบ มิจฉามรรค สัมمامรรค พอสัมمامรรคขึ้นมา
มันก็จะเลี้ยงชอบ ชอบ ชอบ เข้ามา เห็นไหม ชอบเข้ามามันก็เป็นสัมมาทิฐิ มันก็เป็นชอบ
ขึ้นมาเห็นหมด เป็นไปได้หมด มรรคญาณหมุนเข้าไปหมด ธรรมจักรเข้าไปหมด มรรค
สามัคคีรวมกันลงเข้าไปที่หัวใจแล้วทำลายหัวใจ เห็นไหม

นี่กรรมอันนี้ กรรมที่เราสร้างขึ้นในกรรมปัจจุบัน ปัจจุบันเพราะอะไร เพราะเรา
คิดเป็นอดีตเป็นอนาคตไปแล้ว พอความคิดนี้มโนกรรม มโนกรรมออกมานี้ความคิดเห็น
ใหม่ แล้วการกระทำมันอนาคตแล้ว ขณะที่เรากำลังอยู่เป็นอดีต-อนาคตแล้ว ฆ่ากิเลส
ไม่ได้

ฆ่ากิเลสในปัจจุบันเดี๋ยวนี้ ฐิติจิต จิตเดี๋ยวนี้ เกิดเดี๋ยวนี้ ดับเดี๋ยวนี้ที่จิต แล้ว
ย้อนกลับไปทำลายกันที่จิต นี่คือมรรคญาณ มรรคญาณทำลายขณะนั้นนะ แล้วทำลาย
ชัดเจนมาก ทำลายชัดเจน ถ้าไม่ชัดเจนคนที่ทำต้องสงสัยก่อน หรือจะเป็นอย่างนั้น น่าจะ

เป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนี้ จะเป็นอย่างนั้น เห็นไหม ผิดหมดเลย! มันเป็นเป็นเดี๋ยวนั้น เป็นเองเดี๋ยวนั้น พลิกฟ้าคว่ำดินเดี๋ยวนั้น สรุปลงกันที่นั่น เห็นไหม

นี่กรรมปัจจุบันสำคัญมาก ถ้ากรรมปัจจุบันสำคัญมาก สิ่งที่เราสร้างขึ้นมาแล้วมันก็คือสร้างมาแล้ว เห็นไหม สิ่งที่เราสร้างมาแล้วเราก็ต้องแก้ไขกันไป เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นมานี้ เราไม่สามารถไปแก้ประวัติศาสตร์ได้ เราไม่สามารถไปแก้สิ่งที่ผ่านมาแล้วได้ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้แก้ในปัจจุบัน ถ้าเราแก้ในปัจจุบันนี้ เราทำที่ปัจจุบันนี้ แล้วผลที่เกิดขึ้นมา เห็นไหม มันสุดความสามารถไป

สิ่งที่อยู่ในวิสัยกับสิ่งที่สุควิสัย สิ่งที่ในวิสัยของเราเราต้องแก้ไข สิ่งที่สุควิสัย เห็นไหม ก็อุเบกขา อุเบกขาทำใจของเรา มันเป็นอย่างนี้เอง มันเป็นอย่างนี้เอง เราต้องยอมรับอย่างนี้ สิ่งที่สุควิสัยเราทำไม่ได้ สรรพสิ่งของเรา ความคิดของเรา ตัวของเรา การกระทำของเรา มันอยู่ในวิสัยของเรา เราต้องทำได้ และทำให้มันถูกต้องดังงามขึ้นมา มันจะเป็นสมบัติของเรา เอวัง